

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:
Kül-monostorutca 181. szám.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Árnyegvedre 3 ft. o. 6.
Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ór 7 kr., 2-ór 6 kr., 3-ór 5 kr. o. 6. minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
A „nyitász” cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzandók.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvtára, STEIN J. könyvkereskedése.

Az unio-bizottmány,

A magyar királyság közös országgyűlése megválasztá a bizottságot, melynek feladata lesz az erdélyi viszonyoknak az unio-törvények alapján az anyakirályságba leendő beillesztése tárgyában javaslatot dolgozni ki és terjeszteni az országgyűlés elide.

Tisztelettel hajlunk meg a névsor előtt, s habár egy pár, kitűnő publicistai munkát képviselő nevet Erdélyből mellőzve látunk, teljes megnyugvással észleljük annak összeállításánál szemellett tartását mindazon tekinteteknek, melyek a Királyhágon inneni sajtószertű viszonyok természetéből folynak.

A ház bölcs és tapintatos gondoskodásától e felette fontos kérdésnek nemcsak alap, hanem minden jogos igényeket méltányló, minden érdekekre nézve megnyugtató megoldást várhatjuk tehát, s hódoló hálás elismeréssel kell adoznunk, hogy a ház eképp egész ünnepélyesen megnyitotta az actio terét keblében azon kérdés végelintésére nézve, mely minket, erdélyieket, legközvetlenebbül érdekel, melytől jobb jövőnk, emelkedésünk, boldogságunk függ, s melynek szerencsés végmegoldását bizonyára minden igaz fia Erdélynek mindennapi imájába foglalja.

Sorszerűleg fontos és roppant felelősséggel járó hivatás az, melyet e bizottságnak be kell töltenie.

Nem kevesebb, mint a magyar királyság ezen Királyhágon inneni részének összes erkölcsi és anyagi érdekei irányában véglegesen eldöntő megállapodás, s törvényszerű elhatározásról van itt szó, a hol az adott legalis jogalapok és szakismeret mellett államférfiai bölcsesség és magasabb politikai szempontoktól függ a teljes siker dicsősége, s a hol másfelől maga a magyar állam érdekei szintén érdekelve vannak, mert noha Magyarország és Erdély egyesülésének kérdése államjogi szempontból véve az 1848-ki szentesített unio-törvények végérvényes határozatával szemben nem is kérdés, hanem bevégzett jogi tény, mindazonáltal a magyar királyság érdekeit illetőleg nem lehet közömbös: minő irányban, s minő határok közt intézkessék el a specialis erdélyi viszonyok beillesztése, melyekre nézve magában az illető pozsonyi VII. t. cz. 5. §-lyében: „Magyarhon Erdély mindazon külön törvényeit és szabadságait, melyek a mellett, hogy a teljes egyesülést nem akadályozzák, a nemzeti szabadságnak és jogegyenlőségnek kedvezők, elfogadni s fentartani kész” határ van szabva, s ennek megtartását ellenőrizni a királyság egységének magasabb állami érdeke parancsolja.

Es bizonyára e magasabb szempontból indult ki a képviselőház, midőn e bizottmányba egyszersmind legkitűnőbb tagjait, a legünnepeltebb politikai vezéreket: Deák Ferenczet, gróf Apponyit, Gyhezy Kálmánt stb. beválasztá, s ezzel mintegy ünnepélyesen elismerő az unio-bizottmány feladatának nagy fontosságát.

De — jöllehet az unio szabályozása körül kiindulási pontul azon felfogást, mintha az nemzetiségi kérdés gyanánt lenne szerencsésen megoldható, éppen nem lehet elfogadni, s habár, e kérdés szövevényeivel szemben mindenkifelett a szakismeret lévén legnélkülözhetlenebb, a productív munkaerők iránti tekintet már magában teljesen kielégítő és megnyugtató lehetne — mindazonáltal az országgyűlés azon alsóbb rendű igényt is méltányolni kívánta, miszerint ne csak magyar, hanem más nemzetiségbeli képviselők is befolyást nyerhessenek e bizottmány fontos munkakörében.

Ezért látunk e bizottmányba szász és román képviselőket is oly figyelem- és engedékenységgel beválasztva, mely nélkül alig lenne megmagyarázható, hogy a ház többsége miért szavazott ez meg amaz képviselőre e két utóbb említett nemzetiségből, midőn bizonyára saját kebeléből szemelhetett volna ki még több igen kitűnő képességet.

Részünkről meghajlunk a ház bölcsesége előtt e tekintetben is és reméljük, hogy minden méltányos szász vagy román hazafi szintugy elismerendi, hogy az országgyűlés a lehetőségig minden számbavehető tekinteteknek eleget tenni, nem bírói hatalmat gyakorolni, hanem testvéreileg egyezkedni, illető-

leg minden feleket megnyugtatólag berendezkedni óhajt e kérdéssel.

A mi a tulajdonságait nemzetiségi pretenziók embereinek, s különösen az ultrarománoknak azon netaláni gáncsát illeti, hogy a bizottmányba kevesen választottak, ha mindjárt elfogadnók is a nemzetiségi proportio elvét — a mi képtelenség — ez esetben csakugyan önmaguk okai, hogy többen nem választathattak be; mert szívesen vontak volna még több erdélyi román képviselőt az unio-bizottmányba, de mindaddig nem adták be igazolványukat, s nincsenek többen igazolva, mint a háznak megválasztására nézve megállapodás jöhetett létre.

Imé, ez a balásfalvi visszatartózkodási politika első vívmánya! Örüljenek neki, ha tudnak!

Részünkről — mellőzve azt, hogy az a passiv politika, melylyel némely erdélyi román politikusok ábrándoztak, végre is csak kisszerű copia marad — bátrak vagyunk azon nézetben lenni, hogy mindazon erdélyi román képviselők, kik még mindig itthon vesztegelnek, rosszul teljesítik kötelességüket, választóik bizalmával és nemzetiségük érdekeivel szemben, s már is szépen megfosztották magukat még csak azon jogtól is, hogy az unio-bizottmányba történt választásnál „ignoráltasuk” miatt kigyót békát kiálthassanak a magyarokra.

Ami kövessék azon bölcs belátást, melynek ez első diadalt köszönhetik. Annyi bizonyos, hogy a magyar országgyűlés eddigelő is fényes jeleit adta annak, hogy — felül emelkedve minden méltatlanságokon, feledés fátyolát borítva sok szomorú tapasztalatra, melyeket szász és román vezetők nyújtottak — igazi testvéri érzéstől vezettetve minden jogos igényt, minden méltányolható érdeket őszintén kielégíteni óhajt, s — ha isten is úgy akarja — meg is fogja vetni alapját egy jobb jövőnek, hol minden nemzetiség szabad fejlődése, boldogsága és nyugalma teljesen biztosítva lesz, s végre eltompul oly párttörékek hatása, melyeket az illető nemzetiségek nevében, de nyilván azok érdekei ellen szoktak „csinálni.”

Halmágyi Sándor.

A felirat átnyújtása ö Felségének a magyar királynak.

Ez ünnepélyes tény Bécsben april 26-dikán ment végbe, midőn ö Felsége délután 1/2 1 órakor herceg Auersperg Vincze főkamara és székhelyi Majláth György főkancellár jelenlétében legkegyelmesebben méltóztatott fogadni a magyar országgyűlés mindkét házának elnökeit.

Főtárnokmester és a felsőház elnöke báró Sennyey Pál a megjelenés czélját következő rövid szavakban adta elő:

„Felséges Császár és Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

Magyarország hűségese főrendei és képviselői megbízásából vagyunk szerencsések császári királyi Felséged legmagasabb színe előtt megjelenhetni azon czélból, hogy Felségednek a főrendek és képviselők legalázatosabb feliratát átnyújtsuk.”

Erre gróf Andrassy Gyula, a képviselőház elnöke következőleg szólott:

„Felséges Császár és Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

Magyarország országosan egybegyűlt főrendei és képviselőinek legalázatosabb feliratát van szerencsénk ezen Felségednek hódolatteljes tisztelettel átnyújtani.

Fogadja Felséged kegyesen a nemzet hódolatát és kérelmeit.

Teljes bizalommal reménylik Magyarország főrendei és képviselői, hogy kérelmük kegyes méltánylása által biztosítani és siettetni fogja Felséged azon időnek bekövetkezését, midőn az alkotmányos elvek tetteles életbeléptetése folytán, egész erejét nyrendi vissza azon nemzet, mely mit sem óhajt inkább, mint azt, hogy Felséged trónjának és hatalmának, mint hajdan, ugy jövendőben is, legerősebb támasza legyen.”

Ö cs. kir. Apostoli Felsége erre következő szavakban válaszolni kegyeskedett:

„A magyar országgyűlésnek imént átnyújtott legalázatosabb feliratát fontolóra veendőm, és reményem, hogy az országosan egybegyűlt főrendek és képviselők korszakot jelző feladatuk fontosságát áthatva, siettetni fogják azon ügyek feletti meg-

állapodásai színe elébe terjesztését, a melyeknek teljesen kielégítő, és maradó hatásu rendezéséről ösbírodalmannak épp ugy, mint kedvelt Magyarországomnak ereje és jóvalta egyképpen vannak föltételezve.

Biztosítok egyébként kitűndiket királyi kegyelmem és változatlan atyai szándékaim felől.”

A pesti országgyűlés.

A képviselőház ülése april 26-kán.

A ház elnökének Szentiványi Károlynak gyöngékedése folytán a mai ülésben az elnökséget Zeyk Károly alelnök vette át; a jegyzőkönyv vezetésével Dimitrievich Milos bizatott meg.

Domokos László felső-fehérmegyei, Eitel és Teutsch Nagy Sink városa és széke, s Morsche K. szerdahelyszéki képviselők megbízó leveleinek benyújtása jelentetvén, azok az állandó igazoló bizottsághoz tétettek át.

Ugron István, főgondnok, a kolozsvári ev. ref. főtanoda részére az országgyűlési irományok egy példányát kéri. Előzőleg el fog intéztetni. (Helyeslés.)

Szathmár-németi városa közönsége a debreczen szathmári vasutvonal elhatározását és kiépítését kéri.

Orosz Antal bécsi lakos pénzügyi tervet nyújt be, s ajánlja a ház figyelmébe. (Derűtlenség.) Mi történjek ezzel? (Adassék ki a kérvényi bizottságuk.)

Bács-Bodroghból gör. keleti szerb lelkésznek papi telkeiből járó évi adó fizetése alól felmenteni, s azt az egyházközségekre ruháztatni kéri. A kérvénybizottsághoz utasítatik.

Székeltyöldi volt urbéresék folyamodnak az örökvalóság tárgyában. Szintén a kérvénybizottsághoz tétetik.

Horváth Boldizsár jelentése a Lukinich M. választása tárgyában vizsgálatról, átadatott az állandó igazoló bizottságnak.

Felvetetvén a napirend egyszerre és névszerint felhívás mellett beadattak a szavazatok az erdélyi unio, nemzetiségi és házszabályi bizottmányok megalapítására.

A szavazás bevégeztetvén, az elnök javasolja, hogy mivel a szavazategyes eredményének kitűdása, s az állandó igazoló bizottmány munkálata időt kíván, a közelebbi ülés szombatra lenne kiűzendő; mi elfogadtatott.

Az alsóház ülése april 28-kán.

Elnök: Zeyk Károly.

A jegyzőkönyvet vezető Joannovics György, a szólokat jegyző Tóth Vilmos. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bemutatja az időközben érkezett irományokat.

Siklóssy Károly baranyamegyei mohács-kerületi képviselő benyújtotta megbízó levelét, s ezzel egyidejűleg kérvény is érkezett ugyan e választás ellen. (Derűtlenség.) Az igazoló bizottsághoz tétetnek át, valamint azon kérvény is, mely Domokos László felső-fehérmegyei belső kerületi képviselő megválasztása ellen van intézve.

Sándorháza torontálmegei telepítvényes község lakosai tartozásaik s terheiknek megváltása tekintetéből intézkedésre kéri a házat, s egyszersmind törvényhozási oltalom iránt esedeznek. A kérvénybizottsághoz utasítatik.

Az eperjei kir. főgymnasium igazgatósága az országgyűlési összes irományok megküldését kéri a könyvtár számára. Az elnökség teljesíteni fogja a kérelmet.

Ezek után Ocsvay Ferencz jegyző felolvassa a három bizottságra történt szavazás eredményét.

Az erdélyi unio-bizottságra beadott 279 szavazat, ebből: Andrassy Gyula gr. nyert 279, Apponyi György gr. 279, Bánffy Albert b. 279, Berde Mózes 279, Bezerédi László 279, Bönches Frigyes 279, Deák Ferencz 279, Dózsa Elek 279, Drótleff Vilmos 279, Gajzágó Salamon 279, Gyhezy Kálmán 279, Gorove István 279, Hosszu József 279, Kemény Gábor b. 279, Lónyay Gábor 279, Mikó Imre gr. 279, Mikó Mihály 279, Moldován János 279, Nagy Elek 279, Nyári Pál 279, Rannicher Jakab 279, Teleky Domokos gr. 279, Tisza Kálmán 279, Tisza László 279, Eszterházy István gr. 278, Miskolczy Lajos 278, Nikolics Sándor 278, Simonyi Lajos b. 278, Lator Gábor 277, Somosy Ignác 276, Moccsary Lajos 275, Szász Kár. 275, Bethlen János gr. 274, Trauschenfels Emil 274, Tulbás János 274, Ujfalussy Miklós 274, Vay Lajos b. 274, Zeyk Károly 274, Kemény István báró 273 és Tolnay Károly 272.

A nemzetiségi ügyi bizottságra beadott 279 szavazat, ebből: Andrassy Gyula gróf nyert 279, Armbroszt Péter 279, Bónis Sámuel 279, Bránvácsky 279, Csernovics Péter 279, Czorda Bódog 279, Fridetzky Timót 279, Gószdu Manó 279, Joannovics György 279, Kubicza Pál 279, Leheczky Egyed 279, Miletics Szvetozár 279, Ocsvay Ferencz 279, Somssich Pál 279, Szentkirályi Mór 279, Bethlen Sándor gr. 278, Cséh Sándor 278, Eötvös József b. 278, Faur János 278, Horváth Lajos 278, Hosszu József 278, Kun Kocsárd gr. 278, Nyáry Pál 278, Podmaniczky Frigyes b. 278, Szaploneczay József 278, Trauschenfels Emil 278, Urbanovszky Ernő 278, Végshő Gellért 278, Dapsy Vilmos 277, Markos István 277, Piller Gedeon 277, Ráday Gedeon gr. 277, Stephanidesz Henrik 277, Szentiványi Adolf 277, Gorove István 276, Kerkápoly Károly 276, Lónyay Menyhért 276, Kálnoky Pál gróf 275 és Moccsary Antal 196.

A házszabályok átvizsgálására kiküldött bizottságra beadott 279 szavazat közül Binder Lajos nyert 279, Búszörményi László 279, Csengery Antal 279, Csengery Imre 279, Damaszkín János 279, Dimitrievich Milos 279, Erős Lajos 279, Gyhezy Kálmán 279, Kaeskovics Ignác 279, Moccsary György 279, Percezel István 279, Ragályi Ferdinánd 279, Tisza Lajos 279, Torma Károly 279, Tóth Vilmos 279, Tury Sámuel 279, Zichy Bódog gróf 279, Draskóczy Gyula 278, Eötvös József b. 278, Fülepp Lipót 278, Királyi Pál 278, Kovács László 278, Papp Lajos 278, Ráday László gr. 278, Salamon Lajos 278, Szapáry Gyula gr. 278, Székely Gergely 278, Tóth Lőrincz 278, Zichy Antal 278, Zichy József id. gr. 278, Vlád Alajos 278, Ivánka Imre 277, Kemény Zsigmond b. 277, Ambrózy Lajos b. 276, Dedinszky József 274.

Az állandó igazoló bizottság részéről Torma Károly tesz jelentést.

A bizottság véleménye folytán Morscher Károly Szerdahelyszék első kerülete, továbbá Eitel Frigyes és Teutsch György Nagysinkszék képviselői, végleg igazoltattak.

Az elnök bejelenti a háznak, hogy a még választandó öt bizottságra nézve a jelentkezési ívek már ki vannak téve az előteremben.

Több tárgy nem lévén, az elnök feloszlátja az ülést annak kijelentése mellett, hogy talán hétfőre lesz készen az igazoló bizottságnak jelentése, s ez esetben fog ülés tartatni.

Hilibi Gáll János beszéde

(a képviselőház april 21-diki ülésében.)

Midőn a mult april 12-diki ülésben a 12 es bizottmánynak az erdélyi unio végleges rendezésére kiküldendő bizottmány munkássági köréről felolvasott javaslata alkalmából egy indítványt akartam módosítvány alakjában bejelenteni, de a melynek mint módosítványt akkor bejelentésétől a ház szabályok értelmében elmozdítottam és mostanra utasítottam: czélom az volt, hogy mivel Erdélyben most is az osztrák magánjog, büntető törvény, törvénykezés és osztrák bírói szervezet tartatik fenn, ezek megszüntetése ne a magánjogi új codex kidolgozásának hosszadalmas menetére utasíttassék, hanem az unio végleges rendezésével, vagy is Erdély törvényes állásának helyreállításával együtt történjek meg. — Czélom volt továbbá, hogy mivel Erdély, történjek vele közjogi viszonyok tekintetében a legjobb, bizonyos tekintetben mégis osztrák provinciának marad mind addig, míg ott az osztrák magánjog, melynek hatása az utolsóig minden családra s viszonyaira kihat, és az osztrák bírói szervezet s büntető jog, melyek egy alkotmányos municipalis életbe be nem illeszthetők, fentartatik: Erdély uniojának végleges alkotmányos szervezése a codificatiótól fel ne függesztessék, hanem mielőbb történjek meg. — Előttek akkor a 12 es bizottmánynak csupán szerkezete volt ismeretes, melynek szavalt ugy, hogy állanak, ezen óhajtasomra nézve kielégítőnek nem találtam.

Illetékes helyről, ezen 12 es bizottmánynak az erdélyi dolgok tekintetében legilletékesebb tagjától azonban felvilágosítást nyertem, hogy a 12 es bizottmány a jelen szerkezetet éppen oly értelemben vette, miképp az osztrák magán- és büntető jog és bírói szervezet Erdélyben megszüntetésének kérdése is éppen az erdélyi unio bizottmány köréhez tartozand.

Ha tehát a t. képviselőház is ily értelemben fogadja el a jelen szerkezetet, ezáltal részéről egy külön módosítvány indítványozása szükség feletté vált, mert ezen értelmezésben befoglalva van. Én pedig elvárom az unio-bizottmánytól, hogy e tekintetben egy czél szerű javaslatot fog tenni, és

meg vagyok győződve, hogy bár kiket méltasson a képviselőház annak tagjai gyanánt bizalmára: azok megfontolandják, hogy Erdélyt az unio végleges rendezésekor bármely ideig, még egy magán jogi codex megkésztéseig se hagyhatják osztrák provinciai állapotban, melyre nézve az 1791-diki 8-ik törvényezik ellenére a végrehajtó hatalom által pátensek útján, miket az itélő székeknek a törvény tiszta szavai szerint követni se szabad, behozott idegen magánjog szolgálhasson minden családok, minden örökösödések, a saját megszerzésének egyedüli zsinormértékül, és a polgárok egyéni szabadságának biztosítékul. Megfontolandják azt, hogy a mi rosszat ezek a mi a birtoklasi sajátról, az örökösödés rendéről és a magánjogilag szabad szerződésekről örökül fogalmainkkal, úgy a mi nemzetgazdasági és pénzügyi szomorú állapotunkkal ellenkezőleg Erdély lakói közt, naponta fogyasztva ki Erdély családait ősi birtokaikból, a jelenben létrehozhat, azt egy a jövőben készített legjobb codex sem fogja többé helyrehozni, miután magánjogilag lehetetlen ősi birtoklásokat, miket a most itélő törvényszékek szentesítenek, felforgatni és mindent előbbeni állapotába visszahozni. Megfontolandják azt, hogy azon bírói szervezet elvei, melyeket az osztrák törvények állítanak fel, mely szerint minden törvényszék még itélet hozatalában is elnökének s az egész törvényszékével s elnökével együtt teljesen a felsőbb bíróságok s elnökeik, végre minden a szebeni gyűlés által felállított legfelsőbb törvényszék hatalma alá tartozott, melyben a fűléseértési, közszendháborítási, bujtogatási oly tágon értelmezhető bűnökről Erdélyben jelenleg is, egy a haditörvények s intézvényekhez sokban hasonlító külön törvényszék itél, mi ha el-töröltetnek is, az osztrák rendszer szerint ily ügyek egész Erdélyt illetőleg egyetlen a kormány által beállított alsó székre delegáltatnának, ezen osztrák szervezet elvei be nem illeszthetők sem az alkotmányos jogok, sem hazánk municipalis életének keretébe. Megfontolandják azt, minő anomalia lenne, hogy egy ugyanazon Magyarország, miután közjogilag egygyé szervezetett, magánjogilag egy oly torzalatot mutasson, hogy az, mi a megosonkított Magyarország törvényhatóságában igazság, az erdélyi részekben, és pedig ugyanazon hazai magyar törvényes elveket eldőldeiktől örökölt törvényhatóságokban, ne legyen igazság; a mi a büntügyekben az egyéni szabadságot azokban védi, ezekben ne védje, hanem az osztrák büntető-jognak igen sok intézkedéseiben bármely alkotmányos étellel össze nem hangozható szabályai szerint legyen elítélendő; vagy ha valamely osztrák törvény időközben a magyarországi magánjogi codex létrejöttéig, új változás alá jöved, mint például a közvélemény által annyira elvetett kiegyezkedési eljárásra (Vergleichs-Verfahrenre nézve) remélhető, mely a megosonkított Magyarországon megszűnt és alkalmasint az osztrák tartományok törvényhozása is megszűnteti, az mégis — mint jelenleg nálunk a sajtószabályokra nézve történik — Erdélyben tovább is fennálljon, vagy ha megszűnik, az osztrák törvényhozás intézkedése alapján szűnjék meg. Ugyanazért teljes reménnyel nézek elébe a megválasztandó unio bizottmány munkálatának az erdélyi magánjog tekintetében; és nem reméltem, ha ezen bizottmány javaslata véleményemmel üszhangzó nem lenne, vagy ha e tárgyat mellőznék, miután oly sok szomorú praecedentiákat tudok Erdélyben, melyekben annak országgyűlései a kormánynak a törvénykezés körüli intézkedései ellen fel nem szólaltak, azon reményben, hogy egy új codex minden helyre hoz, és ez maig elmaradt, azok később a szokásos jog tömegébe soroltattak; miután továbbá jól tudom, hogy a rendszeres magánjogi codex mindenütt mily hosszú idő alatt készültek meg, az unio bizottmány javaslata tárgyalásakor fogom e tárgybán véleményemet kifejezni.

B. Vay Miklós beszéde

(a főrendi ház april 17. ülésében.)

(Folytatás és vége.)

Midőn 1860-ban Felséges uram parancsából a kormány élére állottam, mit tettem én többi társammal egyetértve ez ügyben?

Felület: mindenkélt a megyéket és municipalitásokat állítottam vissza, még pedig, miután a jogfolytonosságot vallánk elvünknek, nem is az 1848-diki megyéket, hanem az előbbi időbeliokat, és mi volt a közönet? nem csak, hogy ezen visszaállított megyék, minek részletes taglásába bocsátkozni nem akarok, magukviseletük által kormányomat megbuktatták, hanem közönettel a m. főrendek közül néhányan tegnap s ma annyira feljajdulnak, mondván: „akármint inkább, mint az 1861-diki megyék” visszaállítását! noha az meg sajátos, hogy ezen rövid 1861-ki epoca nincsen oly gyűlöletes emlékeiben a népnek, mely azt „alkotmányos világnak” nevezi, a 48-diki időtől megkülönböztetve, melyet a „szabadság ideje” nevével jellemez; a 61-diki tisztviselők maig is alkotmányos tisztviselőknek nevezetnek, alkotmányos viceispán, szolgabíró, le a bábákig, kik nálam legalább, szintugy a jogfolytonosság elvénél fogva, a provisorium alatt lépérvén fontos állomásokról, most már reclamálják régi helyeiket.

Mi természetesebb tehát, minthogy azon sajnaru tapasztalások után, a mostani kormányfő-

aknak borsódzott hátuk hasonló kísérletétől, és ez megfogható, mert a magyar ember ugyan a közpéldabeszéd szerint: saját kárán tanul, de elég esze van ahhoz is, hogy ha azt a másik már megtette, csupán a példabeszéd igazolása tekintetéből nem fogja elődje hibáját ismételni.

Azt hát, hogy a mostani kormány kormányzata kezdetén nem állítja a megyéket vissza, annak rossz néven venni nem lehet. Másként áll a dolog ma. Lehetetlen ugyanis, és ebben, azt hiszem, főispántársaim — egyet sem véve ki — egyetértésem velem, lehetetlen, mondom, kegyelettel nem ismerünk el, miként a mostani országgyűlés előkészülete tekintetéből egybehívott megyei, ugynevezett ad hoc bizottmányok, a politikai érettegnek, higadtságának, méltánylatnak annyi jeleit adák, hogy én egy perczig sem tartózkodom kimondani, miszerint én egy perczig sem tartózkodnám megyéinket visszaállítani.

Igen, de minő alapon? Az én 1861-diki meggyémre kimondatott itt, mint már említém, az anathema; az 1848-diki megyék pedig maguknak az akkori törvényeknek tartalma szerint — igazán csak ideiglenesek, ad hoc — voltak.

A mit a megyékre nézve mondték, hogy t. i. azokat rendezve akarom visszaállítani, ez áll az én szempontomtól a többi, most szűnyegen levő fontos tárgyakra nézve is.

Én nem tehetek róla, de én a sept. 20-diki pátenst soha sem tudám másként értelmezni, mint-hogy ezáltal Felséges Urunk a Lajthán tuli tartományok alkotmányos jövőjét a mi kezünkbe tette le! Hogy ezek a 48-ki törvényeket, helyesen vagy nem helyesen, de úgy tekintik, mint a melyek mellett lehetetlen nekik velünk kiegyezkedni, az tagadhatatlan! Midőn tehát ő Felsége azt mondja: gondoskodjatok a Lajthán tuli testvéreitek jövőjéről is, én legalább arra ridegen azzal felelni, hogy szívesen, de előbb állíttassanak vissza azon törvények teljesen és tökéletesen most mindjárt, a melyek irányában ők kezdetben már bizalmatlansággal viselkedtek, nem tudnék! Sokszor lehetne hallani: „készek vagyunk mindenre, mi becsületünkkel megfér” és ez arany-mondat.

De nem becsületben álló dolog-e az is, egy ily magas bizalomnak megfelelni, annyi népek jövőjére jótékonyan hatni, s így az összes Európa halálját amazokéval együtt kiérdemleni?

Ezért nem adjuk fel az 1848-diki törvényeket, csak újbóli életbeléptetést hozzuk a megváltozott körülményekkel egybehangzásba; sőt mi leszünk az egyetlen nemzet, mely az 1848-diki institutiokat mutatis mutandis fentartja, míg egyebütt mindenütt elmosta már azokat a reactionak — ha Isten úgy akarja — rajtunk erőt többé nem vehető árja.

Hiába, nem lehet az többé, hogy — mint hajdan — ha ilyesmit hozott fel az ember, könnyen azt adták feleletül: mit nekem a német, csak én a magam dolgait rendezhessem. Most a németnek sorsa is némileg a magyar kezébe van letéve; ily esetben pedig lehetetlen, hogy az utolsó is ne érezze közöttünk feladatának fontosságát, és ne igyekezzék annak magyar becsületességgel, ha kell, nagylelkűséggel megfelelni.

De nem fászsztom a méltóságos főrendeket tovább előadásommal, s csak azt jegyzem végül meg, hogy midőn mi a képviselőháznak általunk meg nem támadott, s meg sem támadható felirata nézve észrevételeket teszünk s ezeket velük közölni kívánjuk az általuk felállított követelmények alkalmazására nézve, akkor senkinek sincs eszében, ezáltal hosszu izenet-sorozatot idézni elő; hanem azt kívánni, hogy ez egyszer legalább ki ne mondjuk egész tisztelettel mi is nézeteinket, s azt tenni fel, hogy azt a képviselőház rossz néven venni — merőben lehetetlen, s azért én is a mellett vagyok, hogy e jelen alkalommal, s addig, míg tovább mennék a dologban, akként közöltessenek nézeteink velük, mint azt gr. Cziráky ő excja tété le a ház asztalára; sőt éppen az ezen tárgyra vonatkozó az is rendelik, hogy a legközelebbi diéta első tendője legyen a megyék rendezése; miután tehát együtt vagyunk, lássunk hozzá, rögtön intézkedjünk, ha mindjárt per excepta is; ha csak úgy is, mint az 1861-ben az igazság kiszolgáltatására nézve történt; hiszen épp az 1848-diki törvények lehetővé teszik azt is, hogy stante diacta lehet törvényeket időközben is érvényre emelni, — egy pár hét alatt készen lehetünk ily módon s legalább e tekintetben meg lesz az ország nyugtatva; legalább egy provisorium meg lesz szüntetve, és ez az, a mit e szókkel: Cicero pro domo sua mondték, mert bizony plus minus csakugyan a provisorius főispánságtól magam is mielőbb szeretnék megszabadulni, sőt ha így járunk el, a legutolsó kegy. kir. leiratnak is eleget teendünk, — az is kötelességünk tété a XVI. és XVII. törv. czikkok mielőbbi módosítását. (Helyeslés.) Ezt oly szűkségesnek tartom, hogy azt nem csak itt mondom ma ki, hanem felülbb helyeken is megemlítém nem egyszer, s meggyém keblében is megígértém, hogy erre működni fogok.

A különbség közöttünk és a képviselőház közt e tekintetben tehát csak abban áll, hogy ők erre a pár hétre is célszerűnek látják visszaállítani az 1848-ki municipalitásokat; míg ellenben mi azokat rendezve kívánjuk, de mentül előbb visszaállítani.

Gróf Szapári Antal beszéde

(a felsőház april 17-diki ülésében.)

Valamint első föliratunk kérdésének megvitatása alkalmával határozottan a külön fölirat mellett voltam, részint azért, mert többen a milgós főrendek közt a házszabály adta jogot féltvén, azt gyakorolni kívánták; részint pedig azért, mert oppor-tunitási szempontból, azt akkor jobbnak és célszerűbbnek találtam; úgy most mind jogi, mind oppor-tunitási szempontból pártolom a képviselőháznak hozzánk küldött föliratát. E fölirat elvileg semmi ellentétben nincs a mi föliratunkkal: mert 1) mi is alapnak vettük a pragmatica sanctiót; 2) mi is azt mondtuk, hogy attól eltérő alapot el nem fogadhatunk soha; 3) mi is azt mondtuk, hogy régi és újabb törvények biztosítják Magyarországnak mind függetlenségét, mind önállóságát és hazánk felelős magyar ministeriumát; 4) mi is ragaszkodunk a jogfolytonosság elvéhez. (Helyeslés.) Pártolom a feliratot jogi szempontból; mert meg vagyok győződve, hogy jogi szempontból azt megtámadni, meg-cáfolni lehetetlen. Mert tagadhatatlan, hogy Magyarország soha el nem ismerheti, hogy a korona bármely körülmények közt fel volna jogosítva, a törvényes alkotmányos utat, a jogfolytonosságot el-hagyni és a szentesített törvényeket kénye szerint életbeléptetni, vagy nem. (Élénk helyeslés.) Pártolom azt pedig oppor-tunitási szempontból is, mivel dacára annak, hogy a legmagasabb leirat csak arról szól, hogy miről kellene lemondani az ország-nak, mit kellene megváltoztatni az 1848 diki tör-vényekben; de még azon esetre is, ha minden megtörténne, semmiképpen sem biztosítja a nemze-tet, se jövő kormányformájáról, se alkotmányunk megtartásáról, sem óhajtsáink és követeléseink tel-jesítéséről. (Helyeslés.) Tehát nem: „do ut des”; hanem csak: „des”; dacára annak, hogy a fel-irásban nyíltan, őszintén, legmelegebb szavakkal kifejeztetik ő Felsége és családja iránti legna-gyobb tiszteletünk, hódolatunk és bizodalunk; 2) nyíltan kimondatik, hogy a politikai lehetetlenség nem kívántatik; 3) hogy kötelezettnek érzik magu-kat a közös ügyeket tárgyalni; 4) hogy az 1848-diki törvényeket revisio alá veszik; 5) kimondatik, hogy minden kitelhető módon segédkezet nyújtanak a bonyodalmak megoldására, úgy, hogy ősi alkot-mányunk megtartása mellett, a birodalom épsége és a korona hatalma fenálljon; 6) alkotmányunk elveit védelmezvén, nem csak alkotmányos rend-szert követelnek életbeléptetni; hanem ki is mond-ják, hogy annak visszaállítására nézve vannak ne-hézségek, de ezen nehézségek elhárítása lehetséges.

A méltanyossági szellem uralkodik abban, megnyugtató az, és reményt gerjeszt: nem szava-kal kíván ámitani, hanem tettelesen be is bocsát-koztak a közös ügyek tárgyalásába. Meggyőződé-sem szerint a felsőház feladata — közvetítő — a hazafini hővtől elragadtott indulat szavait mérsé-kelni. Igen, de az ország jogos kívánságait, igaz aggodalmaitak felterjesztését akadályozni nem fe-ladata. (Élénk helyeslés.)

Hanem feladata megnyugtató, bizodalmat ger-jeszteni, fölvilágosítani a királyt az ország hangu-latjáról, fölvilágosítani őt a jelen percz egész ün-nepélyességéről, kimondván: hogy az ország tör-vényes alkotmányos jogait védelmezve sem felsőbb-séget nem akar gyakorolni a többi tartományok fe-llett, sem a birodalmi hatalmat csoknitani nem ki-vánja.

Vágyik kibékülni királyával, vágyik vért és vagyonát, törvényesen és alkotmányosan uralkodó királyának felajánlani, kardja és támasza lenni koronázott királyának. (Helyeslés.)

Én tehát elfogadom Békésmegye főispánjának indítványát, mert ez nem bátratlant, nem akadályozza, hanem előmozdítja az országgyűlés menetét, a közös viszonyok tárgyalását és a várva várt ki-egyezkedést. (Élénk éljenzés.)

A dobokamegyei, mezősegi szűkölködők fel-segélésére kiosztott összegekről kimutatás.

1) A felséges királyi főkormányzástól kül-csön-kiosztás végett küldetett 7100 frt; 38 mezősegi helységben közsegenként 50 frtől 500 frtig terjedő összegekben kiosztott kötelevekre, kölcsönképpen 7100 frt.

2) A felséges kir. főkormányzástól felsegélyezésképpen, visszafizetési követelés nélkül, ada-tott 3000 frt; ebből: a) útmunkára kiosztott 25 helységben 357 egyéneknek 1431 frt; b) könyör-adományképp 26 helységben 413 családfőnek 1569 forint.

3) A Magyarhonból beküldött könyöradomány az erdélyi gazdasági egyet által kézbesített 462 frt 20 kr, a gróf Teleki Miksa adományából a „Kolozsvári Közlöny” szerkesztősege által átadott 150 frt, összesen 612 frt 20 kr.

Ez kiosztott 22 helységben 134 családfőnek, mint könyöradomány 612 frt 20 kr. Összesen be-vételtett 10,712 frt 20 kr, kiadott 10,712 forint 20 kr.

Szamosújvárt, 1866. april. 27-én

B. Bánfi Dániel,
főispán.

Különfélek.

© A magyarországyűlés két házának elnökei még 26-dikán visszazaszkodók voltak Bécs-ből. A „P. Lloyd” bécsi levelezője szerint se gróf Eszterházy Mórral, ki jelenleg betegesen fekszik, se gróf Belcredi nem értekezhetek. „Kormányfő-riaink — ugymond levelező — kizárólag a pénz- és külügyvel vannak elfoglalva. A magyar ügy e pil-lanatban egészen háttérbe szorult.” — Azon meg-jegyzéssel adjuk e közleményt, hogy miután a bi-rodalomnak hatalmat és erőt éppen Magyarország jólété és boldogsága kölcsönöz, nem hibáztuk, hogy a magyar ügy háttérbe szorulhasson, sőt a külügyi fenyegető helyzet mintegy parancsolólag utal ez ügy siető megoldására.

© A magyarhorvát küldöttség magyar tagjai az 1861-diki horvát országgyűlés 42-dik czikke tárgyában nézeteiket egy külön munkálatban kifejtették, s mar most a horvát küldöttek külön tanácskoznak. Mihelyt horvát részről megállapodás jön létre, azonnal együttes ülést fognak tartani.

© A valódi erdélyi vasút, a nagyváradi-kolozsvár-bodjai pálya, mesterségesen elnyomott ügye, egy magán távirati tudósítás szerint, mielőbb remélhetőleg szerencsés és minden igaz érdekeket megnyugtató lendületet fog nyerni.

* A nemzetiségi, az erdélyi unio-kedésben s a ház szabályai megváltoztatása ér-dekében működendő hármass bizottmány tag-jainak megválasztatása ügyében, mint a „Pest. Corr.” írja, az utolsó napokban egy a cen-trum, mint a baloldal cluhjaiban élénk tanácskozá-sok folynak. Eleinte a centrum azon szándékban látszott lenni, hogy a már megegyeztetett névsort elfogadás végett a baloldalnak is előterjeszse. Ezen névsor azonban a baloldal némely tagjai közt, mint a „P. Corr.” hallja, némi aggályokat keltett, nemcsak azon okból, mert a baloldal abban nem volt arányszertlen tekintetbe véve, hanem főleg a miatt, mert abban némely, nevezetesen a nemzeti-ségi és az erdélyi unio-kedésben hivatottakra nem volt tekintet. A baloldal részéről különösen kieme-lék, miszerint elismeri ugyan a centrum többségét s belátja azt is, miszerint az a javaslatba hozott névsort többsége által keresztlyvheti; — de ez eset-ben nem lenne szabad azt állítani, hogy az eként választott bizottmány a két párt egyetértéséből ke-ltezett. Ezen és hasonló, a baloldal egyik vezére által a centrum értekezletében érvényesített nézetek folytán a centrum a tulsulynál fogva birt előnyről lemondott s közösen megegyeztetett névsort állapi-tott meg.

© Alsó-Fehér megyéből vett tudósítá-saink szerint Borbádon, mult hó 28-án Boér János 300 és néhány szavazattal képviselőül vá-lasztott Axentie ellenében, ki 49 (!) szavazatot ka-pott. Volt megyei tisztviselő A...i a magyar sza-vazókat semlegességükkel felvilágyozván, sokat tett az eredmény biztosítására, mit mint méltány-landó közszolgálatot kiemelendően találunk.

* A sétatéren épülő tavat a társulat a jövő június első napján a közönség rendelkezésére már át fogja adni. A csolnokok — egyelőre 4 kisebb, két nagyobb s egy gőzös alaku — a helybeli Vi-dacs-féle gépgyárban készülnek s a bemutatott olasz rajzok után itélve, nagyon csinosak lesznek.

* A helybeli kereskedő világot nagymérték-ben foglalatossodtatja most a királyi táblának azon rendlete, melynek következtében minden 1862-től fogva történt „Vergleichot” új vizsgálat alá vonnak. A lefolyt kiegyezkedések — szám szerint 19 — már át vannak adva a megyei törvényszékeknek, mely erőlyes nyomozást indított meg a könnyelmű „Vergleich” csinálók ellen, s egyet — név szerint G... B... helybeli kereskedőt, ki rövid idő alatt kétszer bukott meg — vizsgálati fog-ságba helyezte. Mindenesetre méltánylandó e szigorú eljárás, mely talán végre és valahára utját fogja állani azon visszaéléseknek, melyek miatt a hitel nálunk csaknem tönkre ment. E tárgyra kö-zelebből még vissza fogunk térni, s általában figye-lemmel kísérendjük a nyomozó bíróság működését.

* A sétatéren gyorsan épülő kioszkot helybeli czukrász Ulrich József vette ki a nyári sasonra a szigetelt együtt, melyet, mint halljuk, Deák Ferencz nagy hazánkfia nevről „Deák-sziget”-nek fognak nevezni. A bérlőt alkalmas vállalkozónak tartjuk, annnyival is inkább, mert meg vagyunk győződve, hogy a kioszk körüli di-szítéseket jóízűséggel tovább fogja fejleszteni, a szig-etből pedig, mely már most is a sétatér legszebb pontja, pompás mulató helyet fog teremteni.

* Özevgy gróf Teleki Jánosné Nagy-Sármás összes lakosságának minden kivétel nélkül egy-egy véka törökhúzat ajándékozott. A legkisebb örömmel jegyezzük fel e kegyes adakozást, mely a legszebb bizonyosága a grófné nemes szívének. Vajha sok követőre akadna e szép példa!

— K. Papp Miklós közelebből egy igen ér-dekes munkát „Bethleni gróf Bethlen Kata önéletrajza” rendezte sajtó alá. Ez becses mű, melyet a valóban férfias erélyű s kitűnő szellemű grófnő sajátkezűleg írt. Lapunk munkatársra minden-esetre hasznos szolgálatot tesz mind irodalmunk, mind hazai történelmünknek vele, mivel a naplő-jegyzetek 1700—1751-ig terjednek, s a legérdeke-sebb illusztrációját képezik e korra eső hazai törté-netünknek. A megrendelési felhívásokat lapunk kö-

zelebbi számával veszik olvasóink, kiknek annyival is inkább ajánljuk figyelmükbe e becses művet, mert a kiadó csupán annyi példányt nyomtat a költéségi kiállítás miatt, a hány megrendelője lesz.

* A hérczes szép székelyföldnek nem sokára beti lapja is lesz, melyre a felhívást Orbán József és Székely Ádám, mint szerkesztők, már megkapták. Összinté örömmel üdvözljük a „Székely néplapot”, melyre minden tekintetben oly szép feladat vár, oly tövös eredményeket vivhat ki, melyek a székelyföld anyagi és szellemi jólétét biztosítják. A lap a gazdaság, kereskedelem és a széles értelemben vett ipar érdekeit fogja képviselni, tekintettel azonban a családi élet és a gazdaságok teendőire is. Óhajtjuk, hogy e vállalatot a legszebb siker juttassa minden tekintetben, s éppen ezért, a legmegelőbb ajánljuk minden olvasónk figyelmébe s buzgó pártfogásába.

* Herczeg Liechtenstein Frigyes a Magyarországon hadparancsolt tábornok, mint a „Pest. Tagh.” jelenti, egy hadtest parancsnokságával biztatván meg Olaszországban, Gallina törzskari ezredes és hadsegédei kíséretében tegnap oda utazott. A hadparancsolt tábornok teendőit egyelőre gróf Saint-Quentin altábornagy, a herceg ad latasa végzi.

* Csányi Ferencz előfizetési felhívást nyitott „A görög irodalom története” című munkájára. Ajánljuk olvasóink figyelmébe e művet, mely a nagy Homer, Herodot, Thucydides, Sophocles, Euripides, Aristophanes kitűnő műveit fogja megismertetni s a görög irodalmat, melynek nemzete előtt ma is meghajol a tudományos világ. A mű ára 1 frt. Megjelenik július hónapban.

(Necrológ.) Báró Kemény Borbára fájdalmas szívvel jelenti szeretett testvérének, élete egyedüli gyámolának idősb báró Kemény Istvánnak folyó hó 29-dik napján egy hirtelen bekövetkezett tüdőszélhűdés által történt gyászos kiemelt. Az életere férfi élete 62-dik évében lett áldozatja a halálnak. Hült tetemei május hó 1-ső napján fog-nak Szent-Miklóson, hol hirtelen halála történt, sirba bocsátatni; lelkéért pedig az engesztelő áldozat Kolozsvárt május 2-dik napján d. e. 10 órakor a Sz. Ferencziek egyházában, a mindenek Urának bemutatni. Kolozsvárt, apr. 29-én, 1866.

* A „Szegedi Híradó” írja: „Mult vasárnap délelőtt a Zsótér-báz előtt levő dohányárulók és a fegyveres pénzügyőrök közti komolyabb összecsúszás történt, melynek eredménye az, hogy a lefoglalt dohányt visszavették s egy pénzügyőr fején követ oly súlyosan megsejtették, hogy — mint halljuk — kórházban fekszik. Fájdalom, ezt a dolgot nekünk sehogys lehet commentárral kísérnünk.”

* Királyné ő Felségének fűredi utazása a napi események kiváló tárgya s mindenfelől a legnagyobb s legörömteljes érdekeltég nyilvánul iránta. Általános bizsík, hogy Buda Pest is leand szerencsés a Felséges Asszonyt falai között üdvözölhetni és pedig valószínűleg a lövészenyeg alkalmával, melyek a jövő hónap 9-dike s 13-dika között mennek végbe. Zala és a szomszédmegyék fűredre hódolati küldöttségeket küldenek, Zalamegye főispánja Bécsbe utazott, hogy a Felség megérkezésétől biztos tudomást szerezzen.

* Ő Felsége f. év ápril 19-kéről kelt legf. elhatározással Béldi Pétert, az erdélyi kir. ndv. kancellária számvevő osztályánál alkalmazásban levő első osztályú számvevő-tisztet, sok évi hű és sikeres szolgálatai elismerésül díjmentesen számvevő-tanácsosi címmel és ranggal legkegyelmeesen kitüntetni méltóztatott.

Felszólítás. *)

Folyó év április 28-kán este 9 óráról kezdve csaknem 11 óráig Kolozsvár lakói egy rendkívüli és a maga nemében egyetlen égi tűneménynek lehettek szemmel látott tanui, minőhez hasonlóra a tudomány évkönyveiben nincsen példa — értem a szombat esti holdat pompás két nagy udvarával, 2 vak- és négy szivárvány színben ragyogó ellen-s mellék-holdjaival (antiseleno, paraseleno).

Melléknak (parhelion) s mellékhaldak általános ismeretek ugyan, azonban a tegnapiélt általunk észlelt szép jelenséget csak is a nap körül néha előtűnni szokott udvarok és melléknakok közelítik meg. Ilyent irt le Mádler Némethon legnagyobb csillagászának egyike, melyet 1849-ben június 5-én észlelt s rajzban ki is adott és az észlelés helyéről dorpáti tünet (phänomen) név alatt ismeretes e tudományal foglalkozók előtt. Ehez hasonló mutatkozott Rómában 1629-ben márt. 20-kán, melynek 4 melléknapja volt változó színképi (spectral) karikákkal, s rendkívüliségeért mai napig is római tünetnek nevezik a csillagászok.

A légűtűtetan (meteorologia) s csillagászat évirataiban eddigelő ismertett vagy pontosan leirt mellékhaldak egyik jelenete sem közelíti meg a miénket. Hogy valahol 2 vakhold, 2 ellenhold és 2 mellékhald egyszerre észleltetett volna, még nincs tudományosan constátálva; még kevésbé van valahol enlívte, hogy a mellék- és ellenholdak szivárvány színben tündöklöttek volna, sőt még a mellékhaldoknál is (melyek természetesen sokkal pazarabb fényűtek) a prisma színei közül csak is a

veres és sárga szokott néha tisztán s eleven színben mutatkozni, a többiek csak halványan — vagy éppen nem kivehetők — míg szombaton szereplő mellékhaldjainknál különösen a tetőponthban (zenith) álló ellenholdban (antiseleno) az azurkék szín is a legelővőbben ragyogott. Reméljük tehát, hogy Európa szaktudósainak egyike sem fogja zokon venni, ha az 1866-dik évi ápril 28-dik napján nálunk észlelt esti jelenséget a tudományos világ és az utókör számára kolozsvári tünetnek kereszteljük el.

Mint hogy ezúttal e páratlan esti tűneményt rajzokkal illusztrálni a muzeumi füzetek által a mi-velt és tudományos közönséggel megismertetni, s mivel már eddig is tudomásunkra jött, hogy e jelenség a fennérített napon és órákban még távol vidéken (például Maros-Vásárhelyt) is látható volt, minthogy továbbá az itt Kolozsvárt 9—11 ig, tehát 2 óra hozsat tartó égi jelenet folytonos változás s átalakulásnak volt kitéve, egész tisztelettel felszólítunk országoszerzte mindenkit, ki e tűneményt bár csak futólag is észrevette, méltóztatásik bérmentetlen levél által alólírokkal az észlelés helyét tudatni, s ha a vidék megnevezésén kívül a jelenség némely részleteiről talán bármely csekély leírást vagy felvilágosított adatot is nyújthat — annál nagyobb köszönettel vesszük.

Közli a tűneményt Kolozsvárt 9 $\frac{1}{2}$ órakor vette észre s mindvégig folytonos figyelemmel kísérte. Legelőször $\frac{3}{4}$ 10-re rajzolta le, másodsor 10 $\frac{1}{2}$ órakor, a mellékjelenségeket s más szükséges adatokat szorgalommal feljegyezve. Azonban több szem többet lát! Nagyon leköteleznének tehát azon egyének, kik e felséges égi panorámát már talán 9 órakor Kolozsvárt észrevették, ha e sorok írójának (kinek lakása a muzeumban van) akár írás, akár szóbeli felvilágosítást adnának e szép látvány fél tíz óra előtti mibenléte- vagy fejlődéséről.

A phänomen astronomiai részének kidolgozását hazánk e szakbani legnagyobb tudosa, muzeumunk érdemdús igazgatója, Brassai Sámuel ur vállalta magára.

A főtéri s utcái járdákon, mint holdvilágos szép esténként szokás, nyüzsgött a sétálók serege. Észlelt a főtérén nem sokára érdekes hölgykoszorn vette körül, melynek egy pár bájos virága legkevesebb sem volt fűsvény csipős élczei osztogatásában. Például:

Holdvilágnál rajzolóinak
Fapénz napi díjja,
S tanács kérdeni magához
Senki el nem hívja! stb. stb.
Köszönet érettők
Pávai Elek.

Politikai hírek.

Angolország. London, apr. 24. Hir szerint fél a kormány, hogy a reform-billel kisebbségben marad, miután a toryk ismét néhány szabad-elvűt nyertek meg. A kormány veresége esetére a parlament nem osztályt fog, hanem a kabinet le fog mondani. Holnap ministertanács tartatik.

A „Daily News” bécsi tudósítója bizonyossággal véli állíthatni, hogy a magyarok meg fogják kapni a felelős ministeriumot, s erre támaszkodva reméli, miszerint ezen nélkülözhetlen támaszt Bécsben is meg fogják adni az alkotmánynak. Csak az a kérdés: hány és miféle miniszter lesz az.

Franciaország. Az „Opinion. Nat.” nem szűnik meg a Rajnát Franciaország részére igényelni, s azon nézetét gyantitja, hogy Franciaország egysége Németországot csak akkor tőrhet meg maga mellett, ha Németország egy része átengedtetik neki.

Az „Avenir Nat.” a „Const.” ellennyilatkozatai dacára annál marad, hogy a háboru elkerülhetlen. Mig csak az Elbe-hgsegek kérdése forgott fenn, a háboru szorítkozhatott volna egyedül Németországra; de a szövetség-szerződés megváltoztatása a német egység valamely német hatalom javára, mind nemzetközi jogba vágó kérdések. Nagyon valószínű tehát, hogy a mostani válságból háboru lesz. Három hatalom kívánja s kisebb nagyobb mértékben nyilván rajta van, hogy legyen háboru, u. m. Porosz-, Orosz- és Olaszország.

Olaszország. Az „Italia” Nápolyból írja, hogy a hajóhad felszerelésével már készen vannak s néhány nap múlva minden eshetőség elébe ki lehet indítani a hajóhadat. A „Comte Cavour” kiemeli, hogy Amadeus hg Florenczbe utazván el folyó hó 16-kán, mindennel egy felkészült, mintha nap viradtával táborba indulna. A folyó hó 17-kén adott tánczvigalmon az a tüntetésforma jelenet gyakorolt nagy bátást, hogy a király minden pártbeli emberekkel körülvéve jelent meg; ott volt Minghetti, Ratazzi, Peruzzi, Pepoli, Cibario, Mario, Crispi, Civiani s egyéb vezérszereplők a legezelsőbb baloldalnak s a haza fő embereinek ezen csoportosulása a király körül s oly szíves magukvisellete Viktor Emánuel irányában, igen jól hatott az ország hangulatára. — Az ujczok is szokatlan katonás lelkesülést tanusítanak. Ausztriának abbeli magaviselete, hogy mindenkinek a háta mögé buvik, a ki Poroszországgal ellenében pártolása alá vehetné, éppen nem hatott visszajesztőleg az olaszokra. Hogy a közép és kis államokat tolja maga s Poroszországgal közbe, abból csak azt következtetik, hogy ez kiséss bátraltathatja, de nem hárítja el az össze-kapást.

A „Debatte”-nak írják: „Azon helyzetben vagyok ma, hogy olyas valamit közölhetek önnek, mit én már több nap óta tudtam, de — mélyen kellett hallgatnom. Garibaldi néhány napig a legszigorubb incognitóban itt tartózkodott. A király háromszor fogadta s a legutóbbi beszélgetés két óráig tartott. Teljes okom van hinni, hogy Garibaldi, ki most ismét Caprerán tartózkodik, a király hívatta ide. Összeköttetésben e tudósítással nem lehet figyelem nélkül hagyni a tett-párt táborában legújabbban uralkodó tevékenységet. Így most a kamara haladó pártja egy bizottságot nevezett ki, mely meg van bizva minden volt garibaldista ezime és lakhelyeinek feljegyzésével, hogy az utóbbiak tudósításának, miszerint magukat az első felhívásra készen tartják.”

A „Gen. Corr.”-nak megírták, hogy Florenczben elterjedt hir, miszerint 16-án, a midőn a Pitti palotában nagyban folyt a vigalmi zaj, a király kabinetjében megszentestített a Poroszországgal kötött szerződés. Valjon micsoda felvilágosításokat fog erről Mayard adni az angol alsóházának!

A „N. Ztg” római levelezője hitelt ad azon híreknek, miszerint a jelen bonyodalmak mellett nem csak hogy el fog halasztatni a francziák kivonulása az örök városból, sőt a franczia helyőrség szaporítását lehet várni. Némely lapok azt állítják, a római tartományokban a franczia foglaló hadsereg száma 40,000 főre fog felszaporíttatni. Az „Unita cattolica” a franczia hadsereg szaporítását megállapított ténynek tekinti, hanem a fennebbi számot tulzottnak mondja. A pánczélos hajóhad indulásra kész állapotba helyezi magát, s a közelebbi napokban tengerre fog szállni. Az „Ancona” megérkezéssel, mely már elkészült Bordauban, Olaszország 12 jeles pánczélos hajóval rendelkezik. Most e hajóraj Vacca admirál parancsnoksága alatt áll, de rövid idő múlva hihetőleg Brochetti ellenadmirál kezébe fog áttadni.

Németország. Berlin, ápril 23. Govone tbk holnap Hamburgba utazik, később Berlinen át Brüsszelbe, s onnét visszatér Florenczbe. Az olasz követ az itteni udvarnál, Barral gróf, holnap Oldenburg és Darmstadtba megy, hogy meghitelesítő leveleit átnyújtsa.

München, ápril 24. A „Baierische Ztg” írja: Az augsburgi minister-conferentia eredménye azon általános egyetértésen alapszik, hogy a porosz javaslat ne utasíttassék vissza, hanem szolgáljon kiindulási pontul a szövetségi alkotmány időszerti reformját illető tárgyalásokra. — A bajor kormány állása az említett javaslatához a szövetség-gyűlés bizottmányának tárgyalásai alkalmával fog közelebbről kitűnni.

A „P. Ll.” írja: Károlyi gróf, osztrák követ, kormánya meghagyásából kijelentette Bismark grófnak, hogy a császár parancsot adott, az olasz hadseregnek azonnal hadilábra állítását iránt, melynek főparancsnokságával Albrecht főherceget bizta meg. Ezt tudatni szükségesnek találattott minden félreértés elhárítása tekintetéből, nehogy azon rendelkezés Poroszországban másra magyaráztassék.

Ujabb. Berlin, apr. 27. A „Zeidler Corresp.” írja, hogy Austria f. hó 25-dikét elmúlta engedte, a nélkül, hogy lefegyverzési rendeletet bocsátott volna ki. A készülődéseket azonban nevelte. A készülődések szépítgetései Olaszország magatartásával, Poroszország elleni támadást jelentenek. Egy osztrák-olasz háboru kitörése esetére is Poroszországra a legszorosabban lenne érdekelve.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyilttér *).

Sz. Udvarhely, ápril 24-kén, 1866. Jézus, az isteni megváltó, a szeretetet és alázatosságot tanította; s ki a „Kolozsvári Közlöny” idei 47-dik számában levő „nyilttér” cikket megolvasta, az meggyőződhetett arról, miszerint t. Bacsoni Ádám ur ezen fennsleges tanokat mélyen szívőbe véste, s hogy ezen magasatos tanoknak valódi apostola. Cikkkét a szeretet szelleme lengi át; alázatosság, szerénység tűnik ki annak minden sorából.

Mintán nevetem csaknem egészen kiirta; miután jogosan vagy jogtalanul az ellene irt cikket nekem tulajdonítja, nem czélok hitében megrendíteni, előttem csak ezen kérdés áll: igazak-e a t. ur ellenében emelt vádak? s miután illetékes uton azok valódiságáról én is meggyőződtem, fölveszem az előmbé dobott kesztyűt, különösen pedig azért, nehogy az igazságot elhomályosítani törekvő cikkek által a laikusok félrevezetethessenek, s pontjaira a következőkben tesszem meg egyszerű, de igenis igaz feleleteket:

1) Hogy Szász Károly neve a t. ur érdekében, a képviselő választásánál felhasználott, ez tény; erről az anyaváros több hitelt érdemlő s tiszteletben álló polgára biztosított ma.

2) Állítja, hogy a várostól hamis bizonyítvány mellett puszítvétel vádja őnt nem illetheti. A város a vasárnapi iskoláért felekezete lelkészeinek évenként 50 o. ért. frtot utalványozott; ezen összegből őn, saját részére, egy beadott névsor alapján, az ideiglenes t. városi tanács által szerencsés is volt 25 osztr. frtot utalványoztatni és felvenni; a más 25 osztrák frt bennmaradt, mert papásra, miután a vasárnapi tanítások nem tartattak meg, pirult volna azt fölvenni. Egy pár nap múlva azonban a t. tanács értesülvén arról, miszerint a nevezett tanítások csak a levegőben lehettek, hogy a felelősség alól magát fölmentse, ezen ügyet a ta-

*) Az e téren megjelenő cikkekért egyáltalában semmi felelősséget nem vállal a szerkesztőség. Szék.

nács és v. e. községi közös illése eleibe terjesztette. Ezen közös gyűlés jegyzőkönyvének 160-ik pontja alatt pedig a következő határozat olvasható: „Miután a beadott névjegyzékből felmerült az, hogy az a confirmáltak és nem a vasárnapi iskolába jártak névsorát foglalja magában, ennőlfogva az hibánl tétetik ki — továbbá jövőre nézve a vasárnapi iskolának a reformáltak közti folyamatba hozatalára nézve figyelemtessék az illető ur a vasárnapi iskolások és az elhanyagolók névsorát pontosan a tanácshoz beadni, kinek teendője a tanítványok fellett hivatalból örökűdni.” Kiadta: Bonyhai József id. jegyző. A valódi tényállás ez, s a t. cz. olvasóra bízom már az e felelti elmékedést.

3) A kaszinó ügye ebben áll: 1863. septemb. 20-kán t. Bacsoni Ádám ur néhai Mártonfi tanár hagyatékai tárgyalásán megjelent s ottan a hivatalos jegyzőkönyv tanusítása szerint a hagyatékából 12 osztrák forintot a kaszinó részére kezéhez vett, a nélkül, hogy ezen fellépésére a kaszinó-egylet által felhatalmazva lett volna; s a nélkül, hogy ezen pénzüsszeget a kaszinó pénztárnokainak 13 hó lefolyása alatt befizette, vagy legalább ezen eljárásról a kaszinó választmányának jelentését megtenni köteletségének ismerte volna; ugyanazon évben az 186 $\frac{1}{2}$ -dik kaszinói évre t. Antal János és Kassai Sámuel uraktól összesen 12 osztrák frtot vett fel; sőt 1864. január 13-kán az ügyvédeknek bélyegre utalványozott 16 frt 80 krt is felvette és elkezelte. A kaszinó alapszabályok szerint a pénzükezelés és felszedés határozottan a pénztárnok teendője lévén; minő czímen nyulhatott ő tiszteletlensége a pénzekhez? 1864. october 9-kén, tehát a három évre ujabbban alakult kaszinói közgyűlés után nyolcz nappal, s azután, hogy értésére esett az, miszerint gazdálkodásai nyilvánosságra jöttek, t. B. A. ur, t. Pataki Pál és Korondi Mózes tanár urakhoz egy magán színezetti levelet intézett, melyben midőn a fennebbi tetteit bevallja, még bizonyos könyvekről is emlékezik, a melyek azonban még mind kezei között vannak.

A fennebbi adatok igazak, s ki kételkednék, a kaszinó helyiségében a jegyzőkönyvek, a városi törvényszéknek pedig az ellene, e tárgyban általam folytatott keresetlevelekből, magának tiszta meggyőződést szerezhet. A kaszinó részére a kereset meg van nyerve; a pénz felvehetése végett pedig a mult évi 7857. és 7858. sz. alatt kelt királyi táblai ítéletnek fogva, melyek azonban csak is e hó 15-dikén kézbesítettek nekem, Bacsoni ur köteles összes vagyonát három nap alatt a valóságos személy-fogaág elkürtlése mellett fölfedezni. Hiszszük azonban, hogy a mélt. kir. tábla intézkedni fog, hogy e két pontból kifolyólag ellene más színezett kereset is indíttassék.

4) A t. ur ezen szavakat írja: Hogy a ref. leány-növeldeben és egyházban zavar volna: ez csak is azoknak lehet ráfogása, a kiknek a rend nem fér nyakukra. Azt hiszem, hogy mlgs Gyárfás Domokos főgondnok és a fűtszetteit egyházköri esperes urak által a napokban végezvitt kinyomozásból ki fog derűlni az, hogy a tiszteletes urnak minő fogalma van a rendről! Vagy talán őn is a numerusra támaszkodik?...

5) A mi a Belobungs-Decretet illeti: ezt mindenesetre mlgs b. Horváth Albert ur utján kaptam, de az az 1857-dik esztendő sept. 30-kán 30/res. sz. alatt Szebenben kelt. Alapigéjére nincsen szerencsém emlékezni; de kérem a tizedik parancsolat utolsó szavait vette-e fel valaha alapigéktől:

Ha ki akarnek terjeszkedni magán életére, hasábkra lenne szűkegém s leleplezéseimet én is megfűszerezhetném goromba, gyalázatos s több effőle belső ember tollába nem igen illő kifejezésekkel; annyit azonban még sem hallgathatok el, hogy őn, midőn még bizonyos pénzüsszeg elkezelésén éretett volt, ezen elkezelést nem állottala egy őnhöz legközelebb álló s legkedvesebb személyre hárítani. Az alkalmatlan iskola-felügyelőseget per fas et ne fas le is rázza nyakáról. Valójában a római nagy költőnek ezikke végén idézett szavait szép önértéssel teheti magáévá...

1862. september 1-ső napján a székház nagyteremében tartott tánczestélyi alkalmával, az étteremben köz- és magánélete, t. Bölcsővi József ur által, őnre nézve nem a leghizelgőbb kifejezésekben lepleztetett le; ezen megtámadtatásáért, mely jellemén nem kis foltot hagyott, vette-e igénybe a lovagias elégtétel-kérés, vagy pedig az elégtételnek bármínő nemét? Tisztázta-e magát valaha a nyilvánosan szemében mondott vádak terhe alól? Őn mégis lovagias elégtételről írálk! Mily szépen tud enyelegni...nem is képzeltém!

Továbbá szíves köszönetemet nyilvánítom, hogy tudomásomra adta, miszerint 1861-ben nemes Udvarhelyszék tényleges főjegyzője a „par excellence tudós” Bacsoni Ádám ur volt. Még jöhet idő, hogy ezen cikkt fogalmazását is saját becses személyiségének tulajdonítandja. Öntől kitelik; hisz erre kellően megedzett pófával bír!...

Végül kijelentem, hogy őnnel a vitakozást hirlap terén tovább folytatni állásom és jellemem is tiltja; de még is vagyok győződve: „hogy őn által dicseretni gyalázat és gyaláztatni dicseret.”

Henter János.

Nyilt köszönet.

Folyó évi febr. havában princzipálisom érdekében Erzsébet városban valék, hol Schopf Adolf úrtól kézhez vettem a réam bízott kárpótlási statuspapirokat 1700 frtban. Ezeket és még 250 frtot készpénzben utításkamba tevén Medgyes felé utnak indulk. Medgyesen tászkámhoz nyulék elsőbben, de az sehol; futottunk vissza, kerestük — a táska sehol. Így indulk utnak szorult kebellet Balázstelke felé Medgyesről, itt a hídánl a nagy tolongásban megszólít Schopf Adolf ur azon kérdéssel: mit feleltem Ebesfalván? Semmit — felelém — de elvesztettem az uton utításkamat. Nem a tászkát vesztette el őn, hanem az 1700 ft. statuspapirokat, 250 ft. készpénzt és egy levelet Trényováról — monda s ezzel a tászkám kezembe nyujta. Becsületes embernek ezt kelle tenni, igaz! de ly eset mégis ritka a mai világban. Azért azt hiszem, nem sértém meg Schopf Adolf urat, ha halamat nyíltan kijelentem főnököm részéről: a kárpótlási követeléseiben pontos eljárásáért; részemről, mert nekem mindenemet megmentette.

Kutfalvi Fekete Lajos.

*) Kértemek a hazai lapok e felszólítás közlése titelére.

HIVATALOS.

9598. 1866.

(168)

(1—1)

Hirdetmény.

Ő. es. kir. apostoli Felsége Budán február 3-án kelt kegyelmes királyi határozatára által, a lótenyésztés előmozdítása végett állami javadalmazásokat az egész birodalomra való nézt még pedig évenkénti 6700 hateres bétárszár darab aranyban császári lófuttatási díjakra, további tíz év folyamán alatt 1867-dik évtől kezdve 1876-dik évig bétárszár, továbbá évenkénti 3600 háromezer hatszáz darab aranyban lótenyésztési jutalmakra és érdempénzekre, végre évenkénti 1600 ezerhatszáz darab aranyban jó magány ménnek tartása végett segédjelmezekre, összesen 5200 ötezer kétszáz darab aranyban három évi folyamán u. m. 1867-től kezdve 1869 évig bezárólag kegyelmesen engedményezni méltóztatott.

Mi is ezennel közlirre tétetik.

Az erd. kir. főkegyelmszékétől.

Kolozsavart, april 19 én, 1866.

Sz. 1405. 1866.

(164)

(2—3)

polg.

Hirdetmény.

Ns. Kolozs megye idl. Törvényszéke ezennel közlirre juttatja, hogy kolozsvari es. kir. volt közigazgató Pogátsnik Miksa által bétett biztosítási kiadását a bíróság eljártas bevezetése elrendeltetvén, mindazok, kik volt es. kir. közigazgató Pogátsnik Miksa által kimutatott biztosítási kiadásukat igényelhetik, felszólítanak, hogy ebbeli igényüket hat hónap alatt oly bizonyosan jelentsék be ezen törvényszék-nél, mivel ellenben a közigazgatói biztosítási kiadását azon határidő eltelté után, ki fogja adni.

Ns. Kolozs megye Törvényszékének 1866 év április 11-én tartott üléséből.

Sz. 1615. 1866.

(165)

(2—3)

polg.

Hirdetés.

Nemes Kolozs megye idl. Törvényszéke részéről közlirre tétetik, hogy a es. kir. pénzügyi részleg által képviselt görög-katholikus Seminariális alap felperesnek Vajda Sámuel alperes ellen 10,000 ezüst forint és járulékaik megfizetése iránt folyó ügyben, alperes Vajda Sámuel Szamosfalván lévő 3 hold 708 □ öl borsóból, 58 hold 610 □ öl szántóból, 23 hold 990 □ öl kaszálóból, 5 hold 565 □ öl termékeny helyből, 18 hold 20 □ öl erdőből álló 4594 frt 47 kra becsült tagosított birtokának és Szamosfalván lévő összesen 9792 frtra becsült lak és gazdasági épületeinek végrehajtás útján leendő árverezése elrendeltetvén, határnapul 1866 év július 23-dik és szeptember 27-dik napjai mindenkor d. e. 9 órakor fűzetek ki. Mindazok kik habár ezen árverésről külön nem is értesítettek, de a nyilvánkönyvben beiktatás által, azon jószágokból kielégítésre igényt tartanak, felszólítanak, hogy ebbeli igényüket az eladás napjaitól oly bizonyosan jelentsék be ezen törvényszékhez, mivel ennek elmulasztása következtében csak is magoknak tulajdoníthatnák.

Az eladandó jószág összeírásáról és megbecsléséről készült okmányok, ugy az árverési feltételek a törvényszék levéltárában megtekinthetők.

Nemes Kolozs megye törvényszékének 1866 év április 24-én, tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(163)

(2—3)

Vizgyógyászati jelentés.

Alólt a vizgyógyász barátaival ezennel tudatja, miszerint f. év május 1-én napjától kezdve, kor és nem különbség nélkül minden kül- és belbetegségben szenvedőket — legyenek azon betegségek heveny (acutus) vagy idült (chronikus) természetűek — gyógyítás végett elvállal. Gyógykezelési tekintetben ezáltal is, az ezen gyógyászathoz minden szakszükségletekkel ellátott

„DIANNA FÜRDŐ”

helyisége van kitéve.

Részletes fevilágosítást: — személyesen, vagy levél által.

Kolozsavart, aprilis 13-án, 1866.

VELIS SIMON,

vizorvos, sebész, szülész és szemész,
b. monostorutca 193 szám

Hirdetés.

(11—12)

Harmincznap mulva az első és legnagyobb fehérmű raktár és varrási készletek központi helyiségében Bécsben, Tuchlauben N. 11. fele áron fognak eladatni kész fehérmű készletek férfiak, nők és gyermekek számára, bár mely megkívántató mennyiségben.

Valóság, tisztaság, a legszebb varrás s illő alakról gondoskodva van, és minden darab, mely nem talál a legjobban, vagy nem tetszik, visszavetetik.

Fertige Herrenhemden, beste Handarbeit:

Weiszgarn-Leinenhemden, glatt	anstatt fl. 3. —	nur fl. 1. 50
Feinere Sorte mit Faltenbrust	anstatt fl. 4. 50	nur fl. 2. 80
Feine Irlander oder Rumburger Hemden	anstatt fl. 6. —	nur fl. 2. 80
Feine Rumburger Hemden, Handgespinnst	anstatt fl. 7. 50	nur fl. 3. 50
Allerf. Rumb. Hemden, schönste Handarbeit	anstatt fl. 10. —	nur fl. 4. 50

Fertige Damenhemden, schönste Handarbeit und Handstickerei.

Glatte Leinen-Damenhemden mit Zug	anstatt fl. 4. —	nur fl. 1. 90
Feine Schweizer-Hemden, Faltenbrust	anstatt fl. 5. 50	nur fl. 2. 80
Neue Facon, in Herz und Raver, gestickt	anstatt fl. 6. 50	nur fl. 3. 50
Engenie, neue Facon, gestickt	anstatt fl. 7. —	nur fl. 3. 50
Marie-Antoinette-Miederhemden	anstatt fl. 6. 50	nur fl. 3. —
Viktoria, gestickt und mit echten Valencienn	anstatt fl. 16. —	nur fl. 7. —

Neueste Damen-Negligées und Frisir-Mäntel.

Elegante, aus feinstem Perkal	anstatt fl. 11. 50	nur fl. 5. 50
Aus englischem Stoff, gestickt	anstatt fl. 18. —	nur fl. 8. 50
Damen-Unterhosen aus Shirting, feinst	anstatt fl. 7. —	nur fl. 2. —
Damenhosen, gestickt, Leinwand	anstatt fl. 6. —	nur fl. 2. 80
Damen-Nachtkorsetts, glatt	anstatt fl. 5. 50	nur fl. 2. 80
Elegante, reich gestickte Korsetts	anstatt fl. 12. —	nur fl. 5. 50
Damen-Nachthemden mit langen Aermeln	fl. 3. —, 3. 50 bis 4. 50.	

Feinste Leinen-Herren-Unterhosen

Irlander Weben 48 Ellen	anstatt fl. 34. —	nur fl. 17. —
Feinste Irlander od. Rumburger 50 Ellen	anstatt fl. 60. —	nur fl. 24. —
Gute Leinen-Sacktücher, das halbe Dutzend	fl. 1. 1. 50, 1. 80 bis fl. 2. —	
Feinste Sacktücher, auch in Leinen-Battist, das halbe Dutzend	fl. 2. —, 2. 50	

Az áruknak valóság és tisztaságáért kezesség vállalatik.

Minta ingek és minta rajzok kíváncsra elküldetnek. Vidéki megrendelések postai utánvét által. Férfi ingek megrendelésénél kérik a valóbség megjelölése.

(46)

(1/3)

(3—7)

ANATHERIN-SZÁJVÍZ

Dr. POPP J. G. gyakorló fogorvostól, Bécsben,

Stadt, Bogner-gasse 2-dik sz. alatt.

Egy palack ára 1 frt 40 kr.

Csomagolás 20 kr.

Gyakorló fogorvos dr. J. G. POPP urnak Bécsben feltalált a fogok fenntartására használt essentiaja már

több mint egy évtizede napról napra növekvő arányban vonta magára a foghagyban szenvedők figyelmét. Noha többféle vegytani elemzés bizonyította, miszerint az Anatherin-Szájvíz semmi ártalmas állagot nem foglal magában, de eddig mégsem sikerült annak egyes alkotórészeit kitalálni, és oly sokat működtek azon, hogy utánazzák, de minden kísérlet oly balult utott ki, hogy egy sem mutatott fel oly eredményt, mely a Popp-féle essentiát csak mászról is megközelítse.

Az Anatherin-Szájvíz hogy egy szoljunk egy életgyógyszer a fogakra nézve; a ros fogakat egy javítsa hogy az odvasság nem terjed tovább; jótékony hatása ki-terjed a foghúsa is, és megőrzi a vérzéstől, taplósdástól, kelevényektől, és mindazon bajoktól, melyeknek a legcsekélyebb esetben is kivan téve; valamint fogfájásokat is — folytonos használása után — meg kell hogy szüntesse. Nem csudálkozhatunk tehát, hogy ma az Anatherin-Szájvíz általánosan elvan terjedve.

Háta a nyilvános közegeknek még a kisebb helyeken is elvan terjedve, és né-met hazánkba nem szeretnénk egy várost sem, a hol az raktárilag beive, használ-latba ne lenne; és azoknak tetszését ne nyerni meg, kik jótékony hatásáról meg-győződést szereztek magoknak.

Fogtapasz, üres fogak tapasztására, ára 2 frt 10 kr.

Anatherin-fogpép, ára 1 frt 22 kr.

Növény-fogpor, ára 63 kr.

RIZOMANYOSOK:

Kolozsavart: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. és Engel J. gyógyszerárakban. Tor-dán: Wolff gyógyszer. Szegedben: Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabick gyógyszer. Jekelius gyógyszer. G. Antal & C. Király-Fehérvárról: Sander gyógyszer. Sogavárról: Misselbacher & Deutch, Démián D. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Délszen: Krémer Sámuel. Dódán: Bosniaki & Gergely. Medgyesen: Felbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Vádrhelytől: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt, Büchler. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Vádrhelytől: Nagy Jakab. Bőszörményben: Lányi J. gyógyszerész. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nyíregyházán: Bertalan gyógyszerésznél. Szendrő-Váralján: Gerber gyógyszer.

Előfizetések a bel- és külföldi

KÖNYV- MŰ- ÉS HANGJEGY

RAKTÁR.

DEMJÉN LÁSZLÓ

könyvkereskedése

KOLOZSVÁRT FŐPACZ.

MINDENNEMÜ

irodalmi megrendeléseket

(65) elfogad, és azokat kiváló figyelemmel (4—*)
PONTOSAN és GYORSAN teljesíti.
És vidékre is árfülemelés nélkül rögtön elküldi.

Minden könyv- és hangjegy

legyen az bárhol és ki által hirdetve vagy kiállítva, ugyanazon áron a fentcímzett könyvkereskedés által kapható vagy megszerezhető.

Könyvjegyzékekkel

az irodalom különféle szakmáiról készséggel szolgál ingyen.

postai úton gyorsan eszközölhetnek

(1) (12—24)

JODIRTER RETTIG-SYRUP

VON GRIMMALT & C. APOTHEKER PARIS

Azon kül-önféle szerek közt, melyeket a betegnek

javasolnak, az oly annyira ellentérekedő halmájzsír helyett, a Grimmalt féle

iblanys retetskörp, mind ize, mind alakjánál fogva is ekkorig a leghat-

batosabbnak és a czelnak legmegfelelőbbnek bizonyult. Ezen szer sobasem ta-

gadja meg jótékony működését a mellbetegségek, aszkór, vér-vízibetegségek és

görvélyes bajok gyógyításánál; ez nem támadja meg a gyomrot, sőt iókább

étvágyat gerjeszt, kiváltkép a gyermekeknel színtelenség, börpetyhűdség, gyak-

ran előforduló nedvromlás és a nyakmirigykihajtás ellen sikeresen használtatik.

E retetskörp a párisi gyakorlathat már bevéteztet, és mai napság már

a legelőkelőbb orvosok mint igen határozó vértisztító szert rendelik.

Az iblanys retetskörp alapja: zsázsa- és retelkedv; mindkettő

stílyellenes növény azon elismert tulajdonságokkal, melyek iblanys és ként ter-

mészteti állapotban tartalmazznak, mely nevek a készítmény hatóhatóságára és a

bevétele könnyűségére nézve mind a felnőtteknél, mind a gyermekeknel elegendő

kezeséget nyújtanak. Dr. Bazin és Cazenave a párisi St. Louis kórház

orvosai ezen iblanys retetskörpöt, különösen és pedig számos kedvező

siker alapján különféle bőrbetegségek ellen ajánlják.

Raktár: Ausztria minden nevezetes gyógytárában.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsavart.

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelytől, Dobray Nándornál

S. Udvarhelytől, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden,

Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfehérvárról kapható:

VICTOR HUGÓ,

Les Travailleurs de la mer.

3 Kötet. (Eredeti kiadás) 9 frt 70 kr.

„Egy szép asszony története”

regény két kötetben. Irta K. PAPP MIKLÓS. Ára 2 frt.

Az erdélyi muzeumegylet évkönyvei.

I-ső kötet: (1860—61. 4-rét 26. 158 l.) 1 frt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. (1862—63. 4-rét 147 l.) 1 frt 60 kr.

III-ik kötet: 18 rajztáblával 1864—65. 4-rét 3 frt 20 kr.

IZIDORA DALAIBOL.

A kolozsvari jótékony nő-egylet javára. Ára 60 kr.

Diszkiadás 1 frt 60 kr.

Szünnapi kirándulás Erdély nyugoti hegyei közé.

Honunk ifjusága számára. Irta Ömpolyi. Öt tájképpel.

Ára 60 kr. ó. é.

Kelet tündérvilága vagy Szaif Züliázán szulán.

Arab rege. Aly bey után fordította Orbán Balázs. Két rész egy kö-

tetben köte 2 frt. Diszkiadás, 4. könyomatu képpel, 3 frt.

Róma és a római birodalom történetei.

Lamé Fleury után magyaráta Szabó György. Két rész

két kötetben 2 frt.

Victor Hugó, a Tenger munká sai. Regény, fordította Szász Ká- roly. Minden füzet 70 kr.

Macaulay B. Hampden János, Pitt, Chatham gróf. Két politi- kai életrajz. Fordította Szász Ká- roly. Ára 2 frt.

Mexikó, Miksa császárig. Törté- neti munka tíz képpel. Müller, Pres- cott, Armin, s mások után Szokoly Viktor. Ára 3 frt.

Kautz Gyula, Nemzetgazdasá- gunk és a vámpolitika, tekin- tettel törvényhozási feladatainkra és társadalmi teendőinkre az anyagi ér- dekek terén. Ára 4 frt 50 kr.

Erdély a rómaiak alatt. Kútfők nyomán írta Wass József, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja. Az Erdélyi Muzeum- Egylet által a Haynald-díjjal jutalmazott pályamunka. Erdély tér- képevel. Ára 1 frt 50 kr. osztr. értékben.

Növendék ifjuság imakönyve.

Hitben megerősödött protestans fiak és leányok számára írta

Medgyes Lajos.

Csinos papírkötésben tokkal 36 és 40 kr.

Angolvázson kötésben 50 kr.

Nagyobb kiadás hymnuszokkal: 60 kr.

Csinos papírkötésben 1 frt —

Angolvázson kötésben aranyozva 1 frt 50

Finom bőrkötésben és csatol 3 frt 50

diszes habcselyem kötésben 3 frt 80

(169) (1—1)

T. ez. Csapó Sándor urnak

Kolozsavart, monostorutczába.

Aprilis 26 án 1866.

Tisztelt ur!

A minap vásárolni ott jártam és ezen pénzt a földön kaptam és azon véleménybe hogy az én zseemből hullott ki felvettem. A tévedést csak este vettem észre, midőn napi költségemet számba vettem, másnap falura kelletvén mennem csakis tegnap jöttem haza, és most ide zárva küldöm a ta- lált pénzt, engedelmet kérve öntől a vélet- len tévedésért, legyen szives azt annak a ki elhullatta vissza adni, vagy megtar- tani ha öné.

En e pénzt magaménak nem ismer- vén, ha valaki a fennirt időtájban keres- kedésben elvesztette, jelentsé magát 14 nap alatt, azontúl a helybeli négyelet ren- delkezése alá bocsátom a csekély összeget.

CSAPÓ SÁNDOR.

(153) (3—3)

Egy 24 éves nőtelen, erdélyi fiatal ember, ki a M. Övári — Altenburg — gaz- dászati intézetben a rendes tanvéceket be- végezve, négy év óta Magyarországon na- gyobb földesuri birtokosoknál szolgálatban van; ki a magyar s német nyelvet tökéle- tesen érti, és románul és tótul is beszél; és a ki magát erkölcsösége, tanulmányai és alkalmas volta felől bíteles okmányok- ka kimutatni képes, Erdélyben kíván- na egy felsőbb gazdasági állomást nyerni.

Az erre vonatkozni kívánók, kéretnek, szives ajánlataikat ezen cím alatt „hites ügyvéd Wolff Alajosnak Köhalom- ban” megtenni.

(166) (2—2)

Zongora eladási hirdetés.

Éppen most érkezett hozzám Schweig- hofer gyárából egy különös jó igen szép és felséges hangú legnagyobb féle Concert Flieger Zongora, hasonló szép s elhajoló hangú Pianino, milyen mostan külföldön minden uri házaknál divatba van, mind a kettő mechanikája gyermek- vagy erős ke- zekre alkalmazható, bécsi gyári áron el- adandók. Ki ócska kijáczodott zongoráját ezek közül valamelyikkel kívánna béce- relni, azt illő árba kész pénz gyanánt el- fogadom, mindeniket próbára is kiadom. Továbbá havi bérben kiadandó zongoráim is vagynak.

GYULAI SÁMUEL,

b. farkasutca 81 sz. ház.

(167) (2—3)

Egy igen jó fajú, jámbor természetű

ünő kisbarnyus

fejős bival

eladó, Hidelvén nagyutca 307 számú

háznál.